

Udviklingsplan Christian IVs Bryghus

Indhold

Indledning

Stamdata

Mission / Vision / Strategi

Historie

Idékonkurrence

Fysiske forhold

Materialer / Konstruktion

Bygningssyn

Svamp og skadedyr

Indeklima

Nivellementer

Brandforhold

Forsyning

Forurening

Restaureringsholdning

Bevaringsværdier

Restaureringsholdning

Fremtidig anvendelse

Valg af funktion

Begrundelse for valg af funktion

Brandsikring

Publikumsfaciliteter

Økonomi

Kommende indsatser

Sammenfatning

Kilder

1

Indledning

1 | Indledning

Christian IV's Bryghus er på flere måder en unik bygning, hvis udtryk altid har været dikteret direkte af funktionen. Bastionen med sine skæve rum og irregulære hvælv er i sig selv en attraktion. Det enorme tagværk rummer det sidste gamle pakhus i Danmark, der stadig er helt intakt. Tilsammen fremstår de to dele som et stærkt og særegent vidnesbyrd om en svunden tid. I det følgende belyses bygningens historie, den fysiske tilstand, og endelig beskrives restaureringsholdning og den fremtidige anvendelse.

Bygning:	Chr. IV's Bryghus
Matr. Nr.:	111 Strand Kvarter
Adresse:	Frederiksholms Kanal 29, København K.
Fredningsstatus:	Bygningsfredning og fortidsmindefredning
Opført:	1608 / 1767
Areal:	ca. 8200 m ²

Mission

Slots- og Ejendomsstyrelsen skal til stadighed bevare, udvikle og nyttiggøre den del af kulturarven, der hører til styrelsens ejendomsportefølje.

Vision

Der træffes beslutning om den fremtidige anvendelse af Chr. IV's Bryghus under hensyn til bygningens unikke karakter og fysiske begrænsninger. Den valgte funktion influerer på den forestående brandsikring.

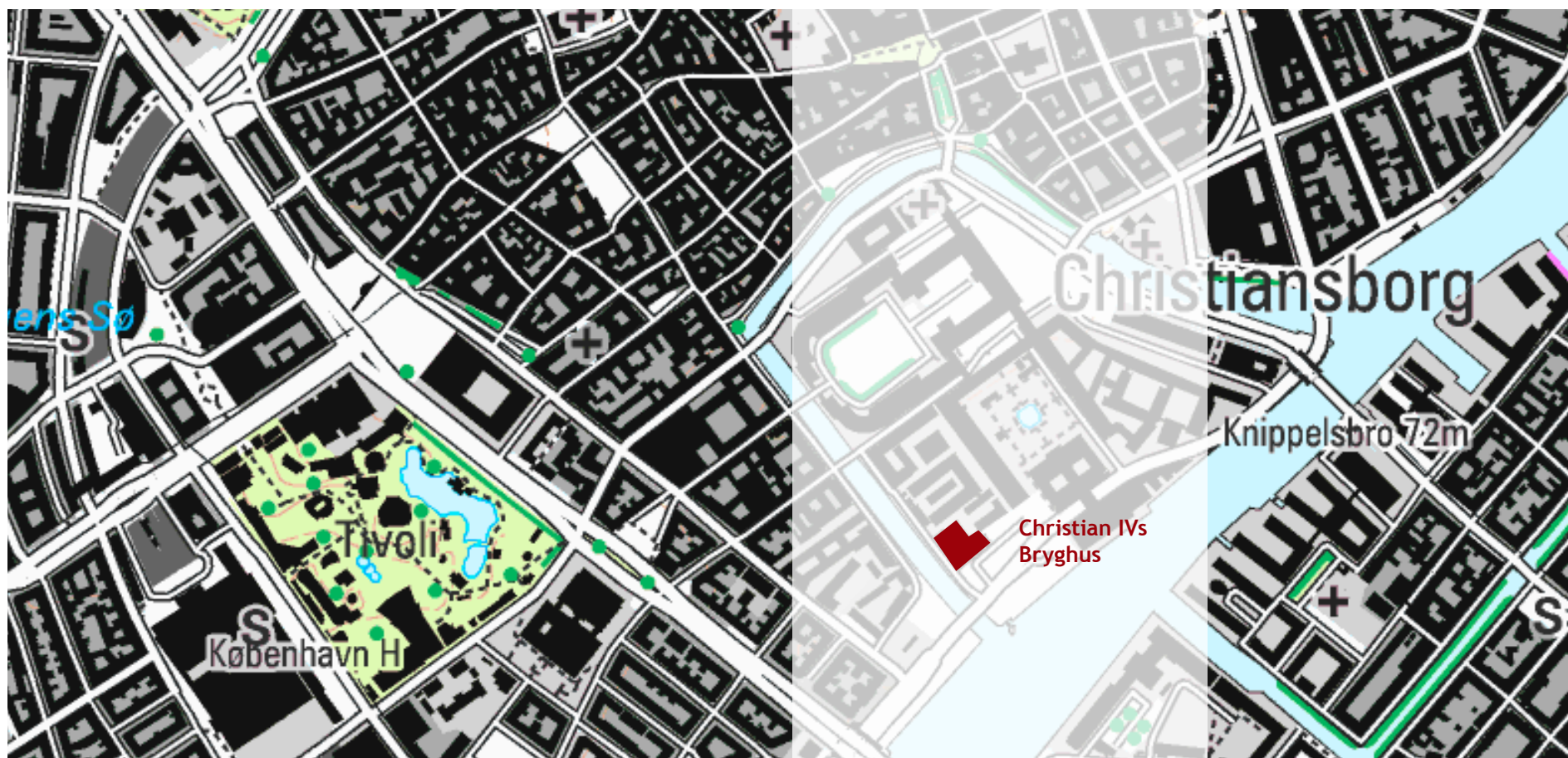

Chr. IV's Bryghus i dag

Strategi

Denne udviklingsplan har til formål at danne grundlaget for beslutning om den fremtidige anvendelse af Chr. IV's Bryghus.

Situationsplan

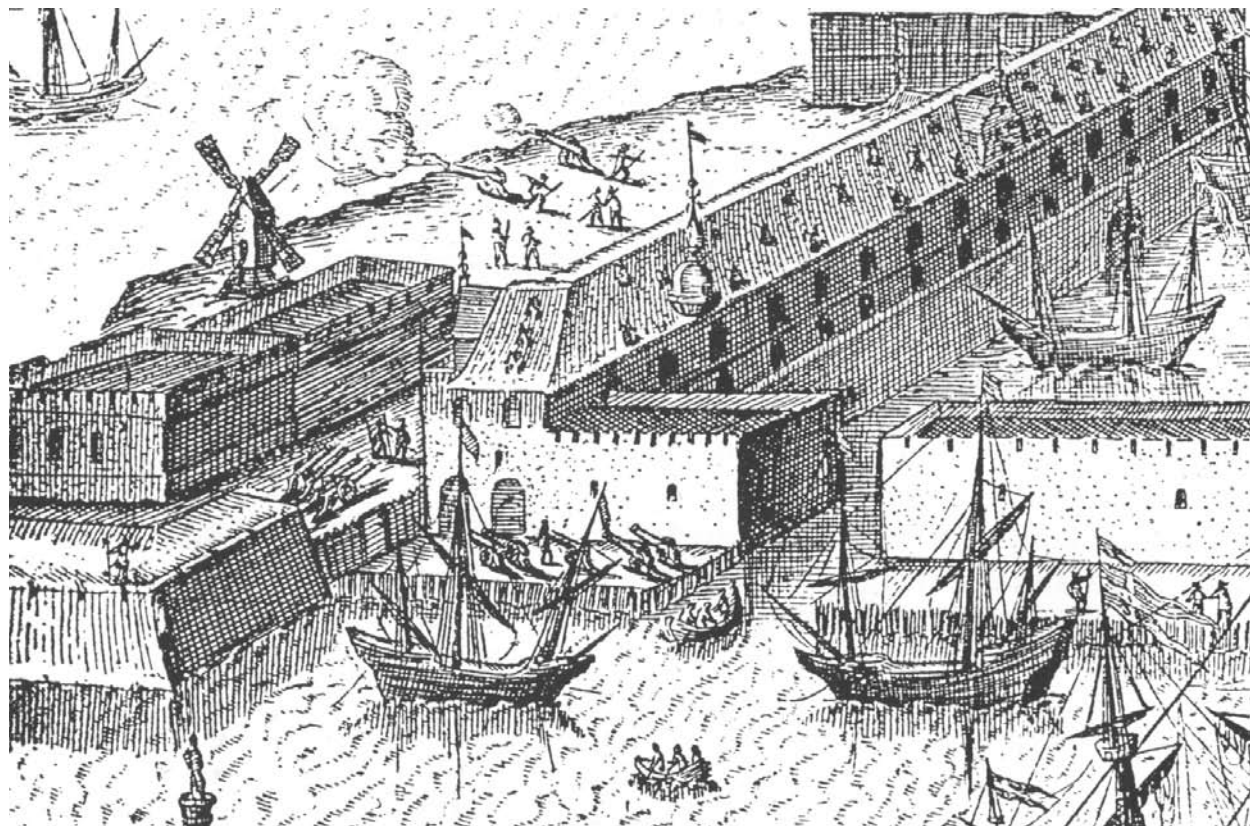
2

2|Historie

Det følgende bygger på en bygningshistorisk undersøgelse foretaget af Hanne Raabymagle i 2000.

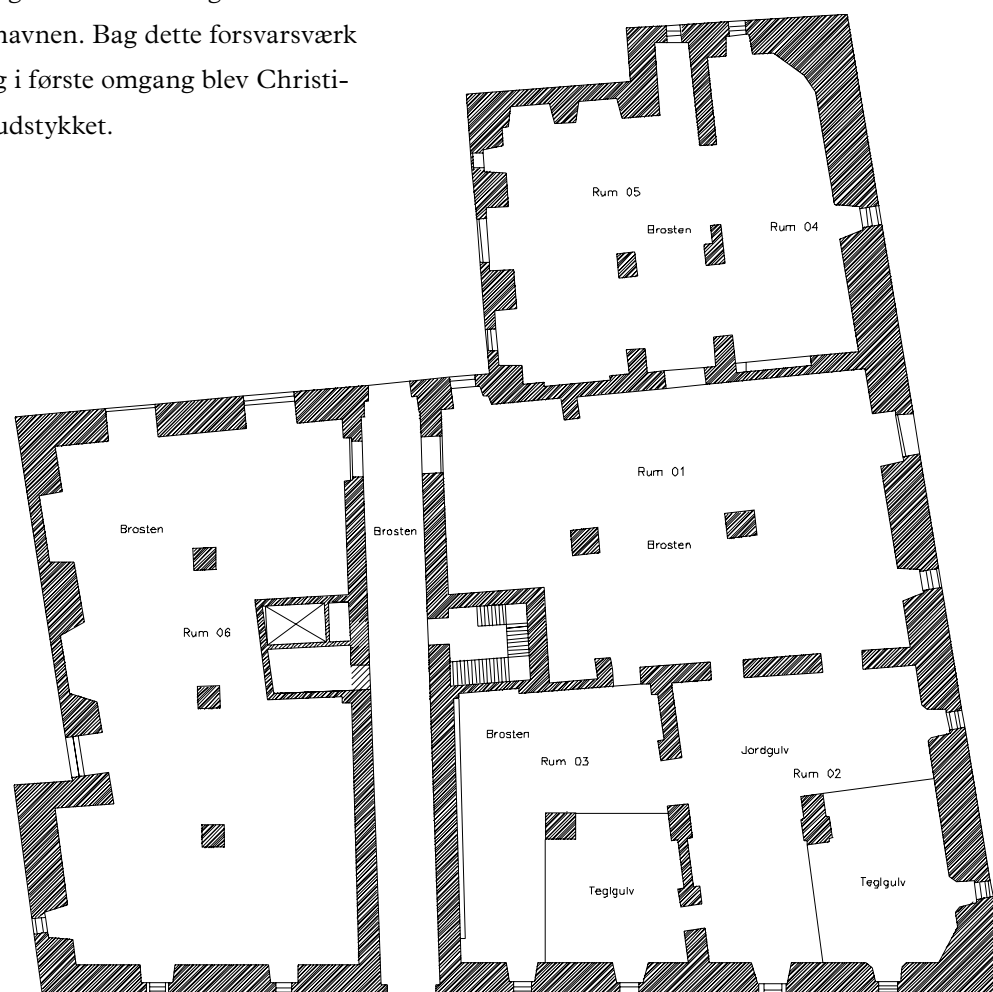
Christian IV's Bryghus er en af Københavns ældste bygninger og er faktisk ikke oprindeligt et bryghus. Bygningen stammer fra tiden omkring 1608, hvor Christian IV som led i sin befæstning af København lod opføre en kraftig hjørnebastion.

Stik af Bryghusbastionen 1611

Ud over de 2,5 meter tykke mure mod syd og vest er det bygningens karakteristiske pileformede grundplan, der afslører fortiden som fæstning. De spidse vinkler gav bedre mulighed for at forsvare og dække fæstningsmur og indsejling til den nærvæd liggende flådehavn. Over de hvælvede rum var en stor åben platform beskyttet af brystværn med skydeskår.

Men bygningens levetid som forsvarsværk blev kort. Allerede ca. 10 år senere mistede bastionen sin militære betydning. Samtidig trængte behovet for udvidelse af København sig på. Forsvaret mod Øresund var trods denne bastion et svagt led i byens forsvar. Løsningen på disse problemer blev anlæggelse af en lang kæde af volde og bastioner lagt i en ring ude i havnen. Bag dette forsvarsværk blev der fyldt op, og i første omgang blev Christianshavn anlagt og udstykket.

Grundplan

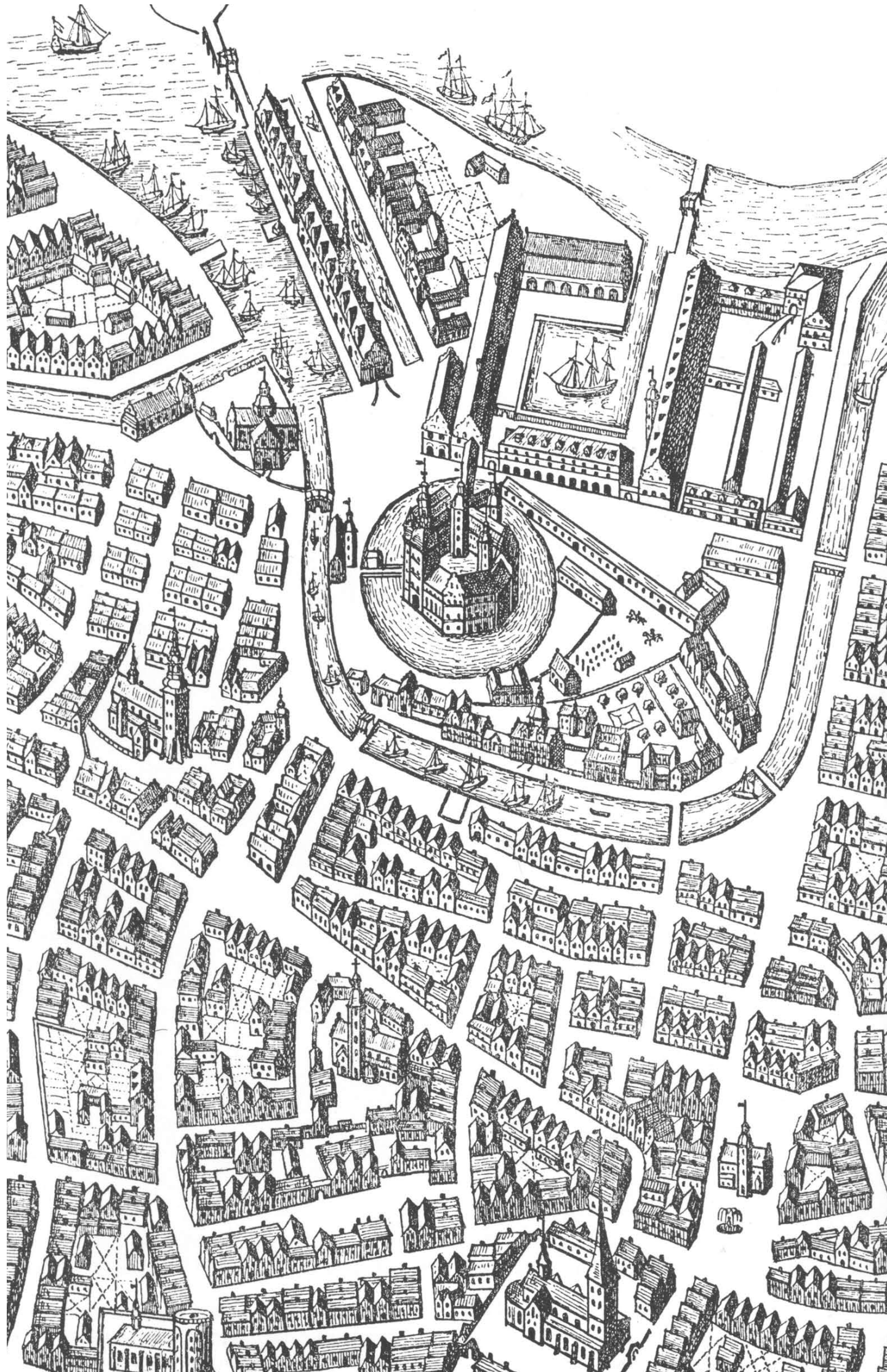

Flådehavnen tæt ved, der både havde tøjhús og provianthus, fik herefter følge af et bryghus - Christian IV's Bryghus. Der blev rejst et mægtigt tagværk med spidsgavle og skiffertag over den tidligere bastion, og produktionen af øl tog sin begyndelse.

Bryghuset brændte første gang i 1632, men det præcise omfang af skaderne kendes ikke. Bygningen genopførtes igen med skiffertag, men med en manzardliggende opbygning. Herefter fortsatte ølbrygningen.

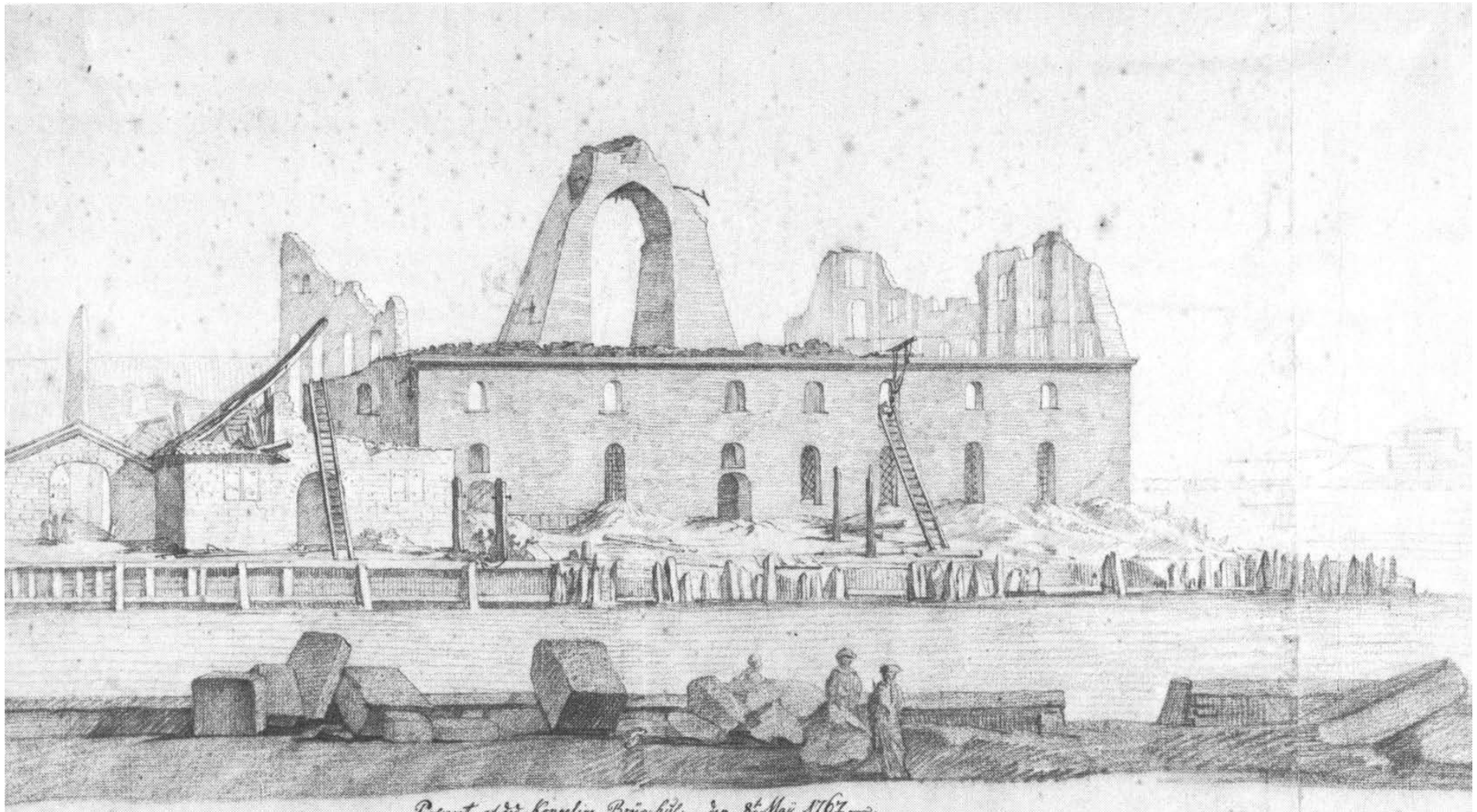
Bryghuset genvandt dog for en kort bemærkning sin militære betydning under svenskerne's belejring af København i årene 1658-60. Et af angrebene på byen satte ind netop ved Bryghuset, der på den måde kom til at danne udgangspunkt for forsvaret af byen. Murene var - og er stadig - af enorme dimensioner, og en del af de før nævnte strategiske kvaliteter var stadig intakte.

Natten mellem d. 7. og 8. maj 1767 blev bygningen atter raseret af en omfattende brand. Bygningens tykke ydermure stod tilbage samt rester af de øvre mure. Tagværk og en del af hvælvne overlevede ikke branden, der satte punktum for bygningens historie som bryghus.

Resens kort 1674

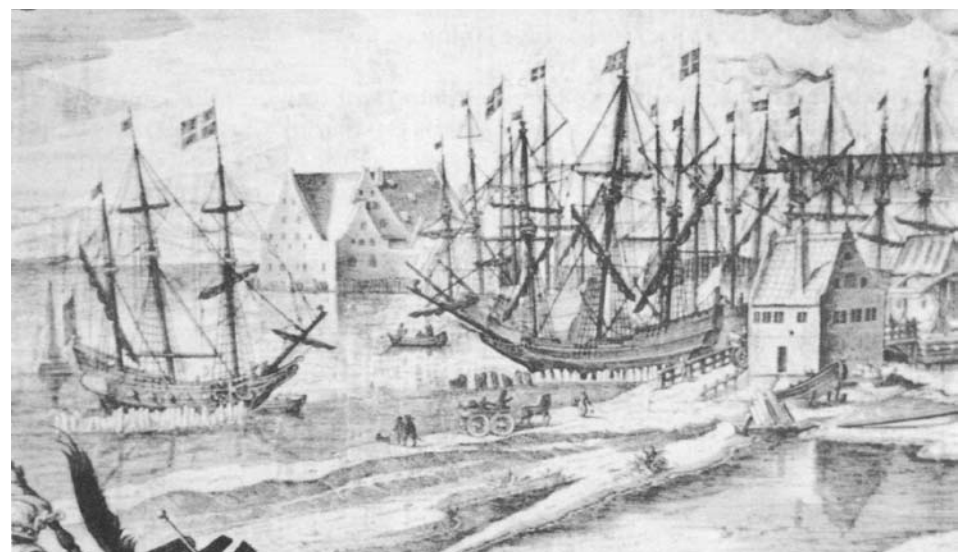

Rest af det gamle Bryghus. den 8. Mai 1767.

Ruinen 1767

Efter genopførelsen (1768-70) fik Bryghuset sit nuværende udtryk, og bygningen blev anvendt som ren magasinbygning, først for bryggerlauget og søetaten, senere for landetaten og Tøjhusmuseet. En del har ændret sig i Bryghusets nære omgivelser siden da, men den bygning, man kan se og opleve i dag, er i det store og hele uændret siden 1767.

Chr. IV's Bryghus fungerede indtil 1998 som magasin for Tøjhusmuseet. Siden da har Bryghuset stået tomt. Siden 2001 har ansvaret for Chr. IV's Bryghus påhvilet Slots- og Ejendomsstyrelsen.

Stik af bryghusbastion 1627

Idékonkurrencen

Slots- og Ejendomsstyrelsen udskrev i maj 2001 på vegne af By- og Boligministeriet og Kulturministeriet en åben idékonkurrence om en mulig fremtidig anvendelse af Christian IV's Bryghus.

Formålet var at finde et passende formål til bygningen og stedet. I forbindelse med konkurrenceudskrivelsen var der ikke truffet beslutninger om, hvorvidt konkurrenceresultatet kunne føre til en realisering af en eller flere af idéerne, men det var konkurrenceudskrivernes håb, at den gennemførte konkurrence på en bred og idérig måde ville kunne belyse mulighederne og dermed virke som en katalysator og inspirationskilde for den videre proces.

Der kom mange forslag – og nogle ret fantasifulde. F.eks. kan nævnes etablering af campingplads med indvendige græsplæner på etagerne, tyrkisk bad, – og naturligvis bryggeri. Ingen af de indkomne forslag gav dog det optimale svar på idékonkurrencens ønskemål.

Vinderprojektet byggede på den hovedidé at skabe et kæmpestort sammenhængende tagrum, hvor hele den enorme tagkonstruktion af søjler, dragere, bjælker og skråbånd eksponeres som fritliggende konstruktioner. Dette rum kunne opnås ved at gulve og konstruktion fjernes i store dele af etagerne over stenloftet. Det fremkomne rum skulle stilles til rådighed for offentligheden som en attraktion i sig selv og derudover til lejlighedsvis anvendelse til kulturformål.

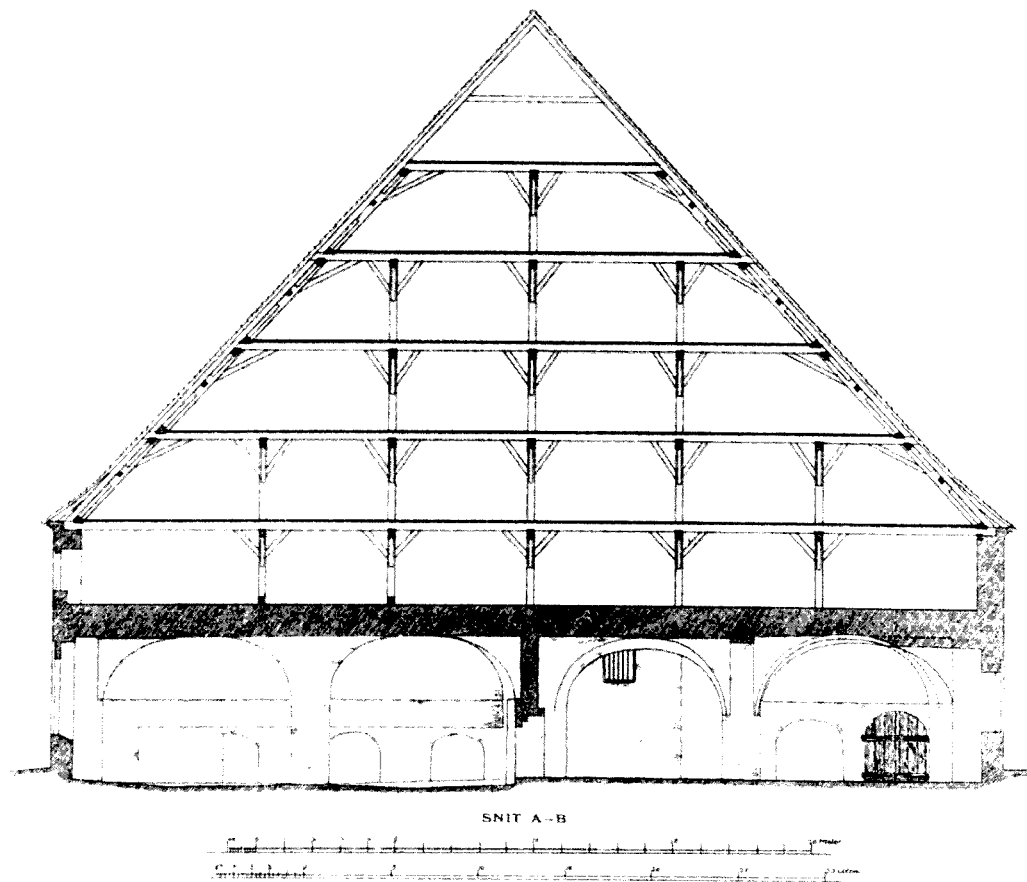
Vinderprojektet er efterfølgende blevet gennemgået ud fra en teknisk, en økonomisk og en bevaringsmæssig vinkel, og det er desværre meget problematisk at realisere. Alligevel har konkurrencen bragt os videre og har givet inspiration til den følgende proces.

3

Fysiske forhold

3|Fysiske forhold

Bryghuset rummer i alt ca. 8200 m² fordelt på en stueetage i sten med murede hvælv, det overliggende stenloft og ovenover dette igen 5 lofter i en trækonstruktion, i alt 7 etageplaner. Mens den nedre etage har karakter af et fæstningsværk, er de øvrige etager snarere beslægtet med ældre pak-huse.

Ud af den sidste plan

Snit

Materialer / Konstruktion

Bygningens fundamenter er blevet undersøgt dels af Nationalmuseet og dels af Eduard Troelsgaards Tegnestue. Undersøgelserne viser i korte træk, at bygningen er pælefunderet, herover ligger syldsten, munkesten og igen tilhuggede granitblokke.

Facaderne er opført i munkesten, mod syd og vest i fæstningsforbandt. I facadernes fuger findes spor af, at bygningen tidligere har været rødkalket med en blanding af rødler og kalk. Det er ikke muligt at tidsfastsætte disse spor, men det har tidligere været en ofte anvendt teknik, idet man ikke afsyrede murflader og ønskede at skjule det blakkede murværk.

Underetagen har murede hvælv. Herover er rejst en mægtig tagkonstruktion af søjler, dragere og spær. Konstruktionen er udført i egetræ, og den enorme tagflade er teglhængt.

Bygningssyn

Det seneste bygningssyn er foretaget i Bryghuset i oktober 2004. I det følgende ses bort fra det forventede løbende vedligehold og ”kosmetiske” forbedringer så som belægning og kalkning. Der beskrives således kun de største og mest presserende opretningsopgaver.

Murværket på facaderne mod nordvest, nordøst og på gårdsiden er temmelig nedbrudt og murer-mæssig eftergang er påkrævet. Udgiften er anslået i synet til at være ca. 3 mio. kr. i prisniveau medio 2004, indeks 103,5. Hertil kommer udskiftning af murankre mod nordvest til ca. 0,5 mio. kr.

Der kan konstateres en del revnedannelser i vægge, søjler og hvælv. Hvælvene bør underkastes en nærmere ingeniørmæssig undersøgelse og revner udbedres. Anslået udgift ca. 0,4 mio. kr.

Der er i synet ikke beskrevet en decideret tagudskiftning, blot løbende vedligehold og eftergang. Bygningssynet fra 2004 anslår, at den samlede vedligeholdelsesudgift vil være ca. 9,5 mio. kr. over de kommende 10 år.

Svamp og skadedyr

Der er i en undersøgelse fra 1999 konstateret ældre angreb af ægte hussvamp i murkronen mod Frederiksholms Kanal. Skaden vurderes at være rester fra et tidligere udbedret angreb og er muligvis inaktiv. Alligevel kan angrebet føre udgifter med sig til udskiftning af bjælkeender, imprægnering og i værste fald varmebehandling. Der er ved samme undersøgelse konstateret rådskade og snudebiller i gratspæret under skotrenden. Denne skade følges ved løbende imprægnering og eftergang af skotrenden. Der er i 2005 afsat 17.700,- kr. til dette arbejde.

Indeklima

Klimaforholdene er blevet undersøgt af Birch & Krogboe A/S i 1999. Resultaterne af disse undersøgelser er blevet sammenfattet i rapport fra Fogh & Følner Arkitektfirma A/S og giver anledning til følgende anbefalinger:

Stueetagen er stærkt belastet af opstigende grundfugt. Der skal udvises den største forsigtighed med tiltag, der kan føre til ændringer af de termiske og fugtmæssige forhold under bygningen, da trækonstruktioner under terrændæk og fundament ellers kan tage skade. Der bør ikke etableres generel

opvarmning af stueetagen, da det vil betyde øget fordampning med skader på murværk, puds og kalk til følge.

Opvarmning af stenloftet og de ovenliggende lofter vil medføre vertikale bevægelser i tagkonstruktionen. Når anvendelsen af bygningen er fastlagt, bør størrelserne af bevægelserne beregnes yderligere og konsekvenserne vurderes.

Nivellementer

Nivellement af stueetagen og stenloftet er foretaget af Fogh & Følner Arkitektfirma A/S i 1999. Gulvkoterne er stærkt varierende og tyder på betydelige sætninger i bygningens tidlige historie.

I stueetagen er forskellen mellem højeste og laveste punkt inden for samme rum op til 70 cm. På stenloftet er forskellen op til 40 cm. Hertil kommer, at der flere steder er trykfordelende remme over gulvniveau.

En opretning til vandrette gulve vil derfor ikke kunne ske uden indgreb i bestående konstruktioner eller en mærkbar reduktion af lofthøjden.

Det bemærkes, at stueetagens gulvkote partielt kun er 110 cm. over middelvandstanden og ca. 15 cm under terræn i gården, ca. 80 cm under Søren Kirkegaards Plads og nogenlunde i niveau med terrænet langs Frederiksholms Kanal.

Brandforhold

Der er i dag installeret ABA anlæg med røgdetektorer, der dækker hele Chr. IV's Bryghus. Med de nuværende forhold kan der kun gives adgang for publikum til stueetagen (kasematten). På de øvrige etager er kravene i BR-95 ikke opfyldt grundet

mangelfulde flugtveje, for store brandceller og utilstrækkelig brandsikring af etagedæk.

Københavns Brandvæsen har i 2004 udarbejdet en rapport, der nærmere beskriver problemstillingen, men det kan kort resumeres, at flugtvejsforhold, etageadskillelser og de store etagearealer vil være udfordringer i forbindelse med en evt. mere udadvendt fremtidig funktion.

Forsyning

Bryghuset er uopvarmet, og der er hverken vandforsyning eller kloakering, hvis man ser bort fra regnvandsbrøndene omkring bygningen. Eltavlen kan levere 3 x 63 ampere, hvilket ikke er tilstrækkeligt for de fleste funktioner.

Forurening

Franck Geoteknik A/S og Jord Miljø A/S foretog i august 1999 stikprøver af jordbundsforholdene i Bryghuset. Den ene stikprøve inde i bryghuset viste en klasse 2 blyforurening i en halv meters dybde, og prøven i gården viste en klasse 2 forurening med cadmium og en klasse 3 forurening med bly. Alt i alt var 2 ud af 6 prøver forurenede, hvilket medfører, at evt. afgravet jord skal håndteres og bortskaffes som forurenede jord.

Det skal tillige tages i betragtning, at bygningens brug som magasinbygning for Tøjhusmuseets effekter har medført, at der er risiko for, at loftetagerne kan være forurenede med DDT.

Branden 1767

4

Restaureringsholdning

4 | Restaureringsholdning

Når man skal finde en funktion til en bygning som denne, er der flere modsat rettede hensyn, der skal tages i betragtning. På den ene side er der fredningshensynet og ønsket om at bevare bygningen så urørt og original som muligt. På den anden side står ønsket om at udnytte og levendegøre bygningen sammen med hensynet til brandsikkerhed og komfort. Endelig er der også en økonomisk virkelighed at forholde sig til.

Bevaringsværdier

Kasematten er som sådan den ældste og mest unikke del af bygningen med et væld af spor og originalt materiale. Hertil kommer, at kasematten er det mest velbevarede vidnesbyrd, vi har om Københavns befæstning fra starten af 1600-tallet. Denne etage forekommer derfor som den mest urørlige, og der ønskes så få indgreb her som overhovedet muligt.

Lofterne skal bevare deres karakter af pakhus. Her er det de åbne planer og søjleskoven, det store gitter af søjler, dragere og skråbånd, der giver rummene deres identitet. De gamle spil og hejseværk bør bevares. Det bemærkes, at Chr. IV's Bryghus er det sidste pakhus ved havnen, der står stort set urørt tilbage, hvorfor ethvert indgreb skal være velbegrundet og med respekt for rummenes karakter og originalmateriale.

Udvendigt er det den enorme ubrudte tagflade, der giver bygningen sin tyngde, og visuelt forbinde bygningen med Tøjhuset. Bygningen danner hjørnesten mellem Frederiksholms Kanal og havneløbet. Denne placering må ikke sløres af fremtidige bygninger, ligesom tagfladen ikke må ændres eller brydes.

Restaureringsholdning

Chr. IV's Bryghus aflæses som en rå bygning, hvis udtryk altid har været dikteret af funktionen. Det er derfor i tråd med det eksisterende, at nye funktioner og installationer gerne må være synlige, at nye tilføjelser skal være enkle, funktionelle og i god kvalitet uden at være prangende. Bygningens stærke, djærve rammer kan danne baggrund for anvendelse af et nutidigt formsprog, der dog gerne må opfattes som nedtonet og underspillet. Der lægges vægt på, at det ydre forbliver stort set uændret, hvorimod det indre tænkes som et samspil mellem nyt og gammelt.

5 | Fremtidig anvendelse

Slots- og Ejendomsstyrelsen har i forbindelse med udarbejdelsen af denne udviklingsplan undersøgt fire forskellige anvendelsesmuligheder af Chr. IV's Bryghus. For hvert af scenarierne er investering, indtægtsmuligheder og driftsudgifter estimeret på et overordnet plan, ligesom fredningshensynet er forsøgt vurderet.

1. Anvendelse som lapidarium indebærer ifølge overslag fra Hvidt & Mølgaard A/S byggeudgifter på op mod 38,5 mio. kr. Indeholdt i dette overslag er en generel istandsættelse af hele bygningen, men ingen publikumsadgang. Man kan evt. forestille sig en helt basal udgave uden publikumsadgang og uden generel istandsættelse. Hvis kun elevator og trapper ændres, kan et lapidarium etableres for ca. 5 mio. kr. Der er ingen indtægtsmuligheder, men en besparelse på 310.000 kr./år. Driftsudgifterne anslås til 740.000 kr./år. Fredningshensynet for begge variationer vurderes som meget stort.
2. Indretning af Bryghuset til events /udstillingsbrug kombineret med lapidarium indebærer ifølge overslag fra Hvidt & Mølgaard A/S byggeudgifter på op mod 58,8 mio. kr. Indeholdt i dette overslag er en generel istandsættelse af hele bygningen og delvis publikumsadgang (ved sprinkling af hele bygningen, fuldstændig adgang). Indtægtsmulighederne anslås til 250.000 kr./år og driftsudgifterne til 1.030.000 kr./år. Fredningshensynet vurderes som rimeligt.
3. Indretning af Bryghuset til billedhuggerskole og lapidarium indebærer ifølge overslag fra Hvidt & Mølgaard A/S byggeudgifter på op mod 61,1 mio. kr. Indeholdt i dette overslag er en generel istandsættelse af hele bygningen og delvis publikumsadgang. Indtægtsmulighederne anslås til 2.380.000 kr./år og driftsudgifterne til 1.040.000 kr./år. Fredningshensynet vurderes som moderat.
4. Indretning af Bryghuset til kontorhus og mødehotel indebærer ifølge overslag fra Hvidt & Mølgaard A/S byggeudgifter på op mod 105,7 mio. kr. Indeholdt i dette overslag er en generel istandsættelse af hele bygningen og fuldstændig publikumsadgang. Indtægtsmulighederne anslås til 7.440.000 kr./år og driftsudgifterne til 1.320.000 kr./år. Fredningshensynet vurderes som lavt.

Valg af funktion

Som det fremgår af ovenstående, er de undersøgte scenarier ganske kostbare og derfor vanskelige at gennemføre med en kort tidshorisont. Dette sammenholdt med et stort ønske om at åbne og nyttiggøre Chr. IV's Bryghus gør, at Slots- og Ejendomsstyrelsen har besluttet, at kasemat og stenloft (1. loft) indtil videre skal anvendes til skiftende udstillinger og events med særligt interessante lapidarieeffekter placeret som en permanent udstilling.

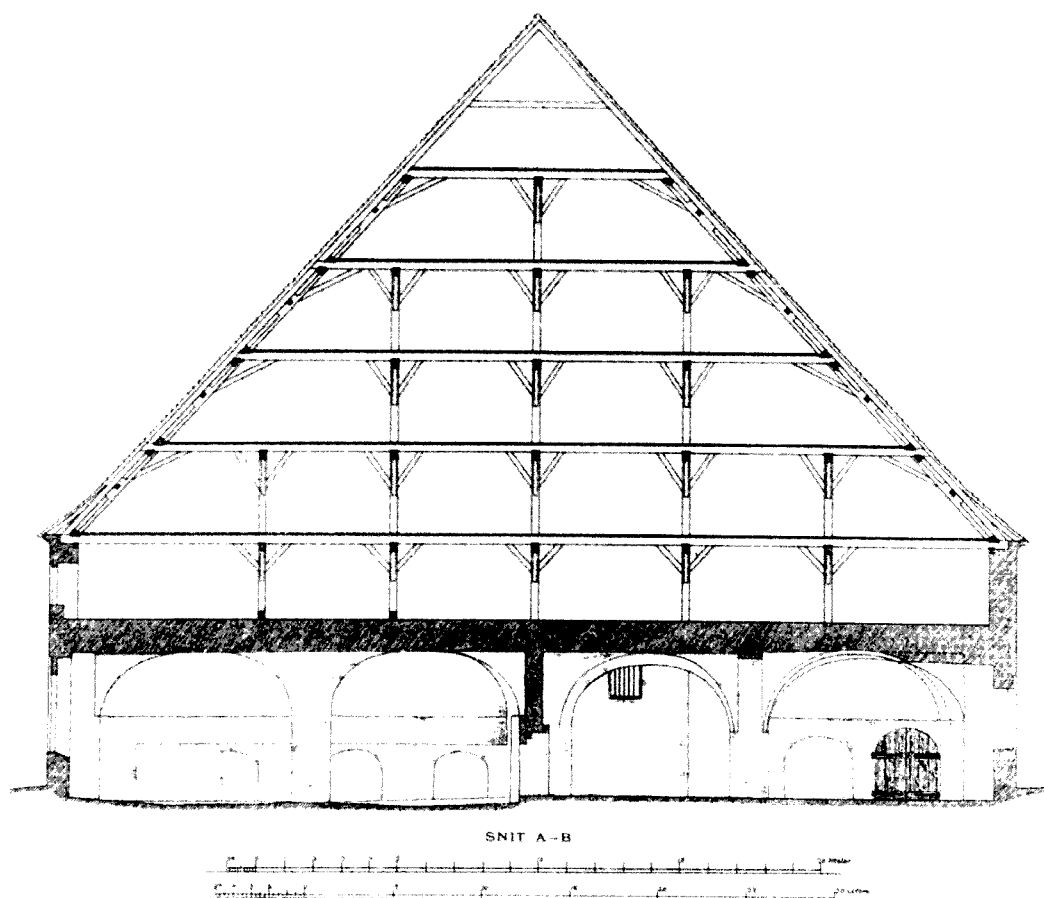
En forudsætning for at der kan gives publikumsadgang til andet end kasematten er, at bygningen brandsikres.

På sigt skal stort set alle lofter inddrages og hele bygningen tages i anvendelse.

Det tilstræbes i videst muligt omfang, at den kommende brandsikring og de efterfølgende publikumsfaciliteter ikke skal ændres, når samtlige etager tages i brug.

Begrundelse for af valg funktion

Kasematten er ud over at være spændende og smukke rum som før nævnt en del af Københavns tidlige befæstning og derfor en stor seværdighed i sig selv. Det noget fugtige klima stiller ganske særlige krav, hvorfor skulpturer af sten og andre fugtbestandige materialer er velegnet som udstillings-effekter her. Samtidig er det en enestående mulighed for at fremvise og formidle en bred vifte af de smukke og interessante lapidarieeffekter, der er i Slots- og Ejendomsstyrelsens varetægt.

Spidsloft: Ubenyttet

Øvrige lofter: Inddrages senere

Stenloft: Udstilling, events, lapidarium samt publikumsfaciliteter i nordfløj

Kasemat: Udstilling, events, lapidarium samt publikumsfaciliteter i nordfløj

Funktion indtil videre

*Kasematten med enkelte figurer,
eksisterende forhold*

Stenloftet, eksisterende forhold

Det er vigtigt, at der også gives publikumsadgang til stenloftet på 1. loft. Rummet er meget smukt og har et venligere klima end den underliggende kasemat. Hertil kommer, at det i modsætning til den underliggende kasemat er muligt at opvarme etagen. Denne faktor åbner for en langt bredere anvendelse. Stenloftet har næsten samme karakter som de ovenliggende lofter, hvorfor publikumsadgang til både kasemat og stenloft kan give et næsten dækkende indtryk af hele bygningen.

Brandsikring

Københavns Brandvæsens forebyggende afdeling har foretaget en undersøgelse af stenloftet for at vurdere, om bygningen kan brandsikres i en sådan grad, at publikumsadgang kan tillades til både kasemat og stenloft. Publikumsadgang kan tillades på lofterne, forudsat at arealet opdeles i to brandsektioner med to flugtveje fra hver sektion, og der sker en brandsikring af etageadskillelsen mellem etagerne. Hvis der installeres sprinkleranlæg, godkendes større brandsektioner, hvorfor der i det tilfælde kun er krav om 2-3 flugtveje, forudsat der ikke opholder sig mere end 200 personer i bygningen.

Publikumsfaciliteter

I dag er der som sådan ingen faciliteter i Bryghuset, der kan understøtte en udstillingsfunktion. De enkelte arrangører har tidligere løst deres forskellige behov ved hjælp af midlertidige installationer. Der skal etableres nogle få faciliteter såsom toiletter, tekøkken, garderobe, reception og personale-rum. Installationerne tænkes som lukkede, isolerede enheder, der gør opvarmning mulig, uden at kasemattens klima i øvrigt forstyrres. Som en del af publikumsfaciliteterne gøres kasemat og stenloft tilgængelige for handicappede. Det er hensigten,

at Bryghuset trods nye funktioner og installationer skal stå råt med sin særegne karakter af råhed og ælde.

Økonomi

Der foreligger en bevilling på 5,3 mio. kr. til brandsikring af bygningen. Denne bevilling skal ud over selve brandsikringsarbejderne dække de nødvendige forundersøgelser for projektets gennemførelse.

Udgift til etablering af de ovenfor nævnte publikumsfaciliteter i kasemat og stenloft anslås til 23,5 mio. kr.

Efterfølgende udnyttelse af de øvrige lofter vil ifølge beregninger fra Hvidt & Mølgaard A/S andrage mellem 10 mio. kr. og 78 mio. kr. afhængigt af anvendelsen. Beløbene forudsætter, at der allerede er investeret i brandsikring og publikumsfaciliteter.

De gennemsnitlige vedligeholdelsesudgifter over 30 år er for det indvendige ca. 680.000 kr./år og for det udvendige ca. 350.000 kr./år.

Kommende indsatser

1. Brandsikringsprojekt gennemføres (5,3 mio. kr. er bevilliget)
2. Publikumsfaciliteter i kasemat og på stenloft projekteres og udføres.
3. Udnyttelse af de øvrige lofter projekteres og udføres.

Sammenfatning

Det er en kompleks og vanskelig opgave at finde en egnet og bæredygtig funktion til Chr. IV's Bryghus. Bygningen rummer i sin relativt uberørte tilstand såvel store kulturhistoriske værdier, der skal bevares, som fysiske og økonomiske udfordringer, der skal arbejdes med. Slots- og Ejendomsstyrelsen vil med afsæt i denne udviklingsplan arbejde for, at denne på så mange måder usædvanlige bygning fremover åbnes og formidles til publikum, som den virkelig fortjener.

6

6 | Kilder

Nationalmuseet

Fundamentopmålinger, 1981

Eduard Troelsgård Rådgivende Ingeniører A/S

Prøvegravningsplaner, 1995

Goritas

Svampe og insektundersøgelse, 1999

Birch & Krogboe A/S Rådgivende Ingeniører

Sammenfatning af miljøundersøgelser, 1999

Birch & Krogboe A/S Rådgivende Ingeniører

Indeklimamålinger, 1999

Birch & Krogboe A/S Rådgivende Ingeniører

Notat om forsyningsforhold, 1999

Fogh & Følner Arkitektfirma A/S

Kotekort, 1999

Fogh & Følner Arkitektfirma A/S

Sammenfatning af undersøgelser marts 1999

– april 2000

Hanne Raabyemagle

Chr. IV's Bryghus, en bygningshistorisk undersøgelse, 2000

Søren & Ruth Lundquist Arkitekter maa

Bygningshistoriske iagttagelser, 2000

Københavns Brandvæsen

Brandteknisk gennemgang af Chr. IV's Bryghus, 2004

Hvidt & Mølgaard A/S

Overslag over bygge- og vedligeholdelsesudgifter, 2005

Slots- og Ejendomsstyrelsen har ansvaret for nogle af de mest betydningsfulde danske slotte, palæer og haver. Det er styrelsens opgave at optimere samfundets nytte af disse anlæg, således at de bevares og nyttiggøres i dag og for fremtiden.

Det er en grundlæggende forpligtelse, at anlæggene bevares, så kommende generationer kan opleve dem som autentiske, velbevarede anlæg med stor kulturhistorisk fortællerværdi. Det er samtidig en forpligtelse at sikre anlæggene synlighed og tilgængelighed for offentligheden og understøtte de rekreative, turistmæssige og identitetsbærende potentialer, som denne del af kulturarven repræsenterer.

Slots- og Ejendomsstyrelsen skal sikre, at statens slotte og haver fortsat udvikles under en afbalanceret afvejning af bevaringsforpligtigheden og brugernes ønsker og behov. Til dette formål udarbejder og reviderer styrelsen løbende udviklingsplaner for slottene og haverne.

En udviklingsplan må ikke forveksles med en egentlig handlingsplan. De aktiviteter, som skitseres i udviklingsplanen, bliver løbende taget op til revision og gennemførelsen afhænger af faktorer som brugerhen-syn, anlæggenes aktuelle tilstand, økonomi etc.

Udviklingsplanerne fastlægger strategier for havens bevaring, udvikling og nyttiggørelse og forholder sig til og imødegår forskellige problematikker i relation hertil. På den måde sikres et gennemarbejdet perspektiv for den videre udvikling.

